

Svátek Křtu Páně

Úvod.

Bratři a sestry, dnes slavíme svátek Křtu Páně, kdy zároveň končí doba vánoční.

Tímto svátkem má být lidstvo upozorněno na svátost křtu, která je branou ke všem svátostem. Také my jsme tuto svátost přijali. Také my jsme tuto svátost přijali. Máme jít celým životem s vědomím: Jsem pokřtěn, jsem Božím dítětem, jsem Kristův. Jsem ratolest na kmeni církve, jsem Kristovým bratrem, sestrou a jednou mám být jeho spoludědicem nebe. Proto děkujeme denně Bohu za milost svatého křtu a také si uvědomujeme, že nestačí být jenom pokřtěn, ale také podle křesťanské víry žít. Že je třeba, aby rodiče, kteří křtí, křesťanskou víru dětem předávali a v ní je vychovávali a chodili s nimi na nedělní mši svatou: Proto nyní v duchu obnovme svůj křestní slib, vyznejme víru a důvěru v Boha Otce i Syna i Ducha Svatého, odřekněme se hříchu i zlého ducha a všeho co působí a čím se pyšní, litujme svých hříchů a začněme nový život.

Promluva.

Drazí bratři a sestry, dnešním svátkem Křtu Páně nám končí doba vánoční. Je po svátcích; na stole už nevoní vánočka s rozinkami, ale obyčejný vezdejší chléb. Proto se můžeme zeptat: Co nám z těch svátků zůstalo? V první řadě radost, že věčný Bůh vstoupil v malém dítětku do našeho světa lidí; že ďábel je navždy přemožený a my jsme se stali dětmi Božími. Proto už po mnoho století se zpívají o těchto svátcích koledy a české pastorely:

*„Libou písničku svému Ježíšku
zpívám vděčně dnes,
neb jej miluji,
s ním se raduji, každý to ví.
Na housličky, na píšťalky
budem radostně Ježíška vítati,
s láskou objímati.“*

A bylo krásné, že i v naší farnosti jsme nacvičili a zpívali vánoční muziku a zpěvy, protože v tom je obsažena naše víra a láska k Bohu.

Tak to bývalo v našem národě vždycky i v 18. a 19. století za časů rožmitálského kantora Jana Jakuba Ryby a jeho slavné mše *Hej mistře!* A tak se u těchto starých časů ještě chvíli zastavme. Za prvé je v tehdejších pastorelách nápadné, kolik názvů hudebních nástrojů se tam objevuje! Zpívá se:

„Libě zněte trubky, housličky, píšťalky, baso, flétny a v libém tónu zněte vy slavné varhánky.“

Dnes, ve 21. století to zní až pohádkově, na kolik hudebních nástrojů na závěr 18. století lidé na venkově u nás vlastně hráli.

Jakub Ryba ve vlastních záznamech uvádí, že učil žáky na nejrůznější hudební nástroje. A v tom seznamu jsou zastoupeny všechny skupiny, smyčce i dřeva i nástroje žesťové. A neméně pozoruhodná je i zpěvnost obyčejných venkovských lidí. Je až neuvěřitelné, že ti obyčejní prostí lidé na vesnicích či malých městečkách, ti udření sedláčci a řemeslníci, dovedli tak dobře dělat hudbu. Že zvládli pastorely a natož slavnostní bohatší vánoční mše.

Profesorka Jitka Snížková: „Také to nemůžu pochopit. Nad tím se mi zastavuje rozum. Vezměme například východočeské materiály. Třeba u Olešnice, kde jsem měla možnost věci studovat nebo věci ze Solnice a těch míst by byla celá řada. A oni tam dělali Mozarta, Haydna. A tam jsou soprány; to museli být zpěváci! Céčka zřejmě pálili jako nic. Rozhodně měli vynikající úroveň. Vokální i instrumentální. A přitom pomyslete, že ten kantor na vesnici měl na kůru jen obyčejné lidi a oni to zvládli! To nebyly profesionální zámecké kapely, ale obyčejní lidé, kteří hráli jen o svém volnu. My jsme v tomhle směru za nimi tak pozadu, že si to ani nedovedeme představit.“

Jistě, asi by tehdejší provedení nebylo pro nahrávací studio, ale dali to kloudně dohromady. A podíváme-li se na staré partitury, pak už je na první pohled patrná náročnost, ta se nedá zakrýt. Kdyby venkovský kantor nebyl přesvědčen, že to ti jeho muzikanti a zpěváci zvládnou, pak by to prostě nemohl napsat. Musel vycházet z toho, jaké měl zpěváky, houslisty, trumpetisty.“

Kéž, bratři a sestry, toto okénko do historie ukáže také cestu nám. Už jsem tu připomínal, jak málo lidé sami zpívají a jak by se i děti a mládež měli učit na hudební nástroje. Zvlášť připomínám housle, tento krásný a nejtuklivější nástroj; abychom kvůli pohodlnosti a těžkým začátkům, kdy to dětem jenom vrže, se nenechali odradit. Čas i peníze do toho investované mají hodnotu a vrací se.

A nakonec se ještě vraťme k dnešnímu svátku Křtu Páně. Je to událost, která se týká každého z nás osobně. I každému z nás řekl Bůh Otec na křtu: Ty jsi můj milovaný syn. Ty jsi má milovaná dcera. Stvořil jsem tě a dal jsem ti život. Jsi můj! Jsi moje. Jdi a poslouchej mého Syna Ježíše a drž se jeho Evangelia. Nezrad' ho a neopust' ani tenkrát, když budeš slyšet od lidí jiné rady. Když ti budou říkat, že dobrota je slabost a silný je, kdo je tvrdý a bezohledný. Když ti budou říkat, že poctivost je nerozum a chytrý je kdo krade. Tady si vzpomínám, jak přivezli na Jižní Moravě do nemocnice dva těžce zranění lidi. Byl to muž, kterému sousedka sekla na záhumence jetelinu. On tam šel zrovna s rýčem cosi rýt. Teď ji tam uviděl a byl z toho souboj, ona ho zranila kosou, on ji dvakrát zasáhl rýčem do hlavy, oba skončili v nemocnici, a hlavně, ta ostuda. – Takže Bůh nám říká: Jdi a poslouchej mého Syna. I když ti budou říkat, že víra v Boha je zastaralý přežitek a moderní je ten, kdo na desatero Božích přikázání nebere ohled. Tady nám stále dávají příklad věřící umělci a básníci, jako Jaroslav Seifert, nositel Nobelovy ceny za literaturu, který nám v jedné své básni říká: *Když měsíc se už přesune přes půlnoc novoroční, nekoukej chlapče po luně a nový život začni!*

Nebo vědci noví i dřívější, ať už to byl Newton, Volta, Ampér, Marconi, Edison, Darwin, Max Planck a jiní. O jednom z nich si pro povzbuzení povíme příběh, který bude tečkou za letošní dobou vánoční. Vykládá ho František Svoboda, který se osobně znal s vědcem Albertem Einsteinem:

Bylo to v roce 1931 – a byli jsme ve Spojených státech tehdy dva z Československa, František Losa a já. Před námi studovalo na Princetonském semináři asi patnáct Čechoslováků. V době vánočních svátků se studenti rozjedou do svých domovů. Kteří domov v Americe neměli, zůstali v koleji. V Princetonu bylo zvykem, že o vánocích studenti chodí koledovat k domovům svých profesorů.

Toho roku prožíval své první vánoce v Princetonu též Albert Einstein, který zde byl profesorem na univerzitě. Naše skupina koledníků se skládala ze třiceti studentů z mnoha koutů světa. Nacvičili jsme „Tichou noc“ německy, abychom ji mohli zazpívat u domu dr. Einsteina. Byl krásný zimní den. Čistý bílý sníh pokrýval celé okolí. Obloha byla hluboce modrá, večer před Štědrým dnem. Naše skupina se pomalu přibližovala k velké verandě Einsteinova domu. U schodiště jsme zastavili a začali zpívat „Stille Nacht.“ Světla v domě se rozsvítila, paní Einsteinová vyšla a řekla nám, že manžel za okamžik přijde dolů. Dr. Albert Einstein přišel v ošumělém svetru, z jehož pravého rukávu koukal loket. Když nás uviděl, řekl, že máme posečkat a vrátil se s houslemi.

Tak nás pan profesor odprovázel na svých houslích – či vlastně my doprovázeli jej. Společně jsme tam tenkrát na velké verandě pěli slávu tomu, koho Bůh ve své nevýslovné milosti poslal mezi nás, abychom žili v míru, v lásce a jeho pravdě.

Na závěr doby vánoční bych uvedl citát spisovatele Obendorfera: „Nezávidíme Božím andělům u jesliček. Gloria zpívat jako oni umíme a můžeme také. Ale přijímat Ježíše do svého srdce jim není dáno. Nezávidíme dobrým pastýřům. Klanět se Ježíškovi jako oni smíme také

v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Snad mohli Božské Dítě vzít do náruče, ale přijímat je do svého nitra jako my – tak šťastní zbožní pastýři nebyli. Chápeme velikost svatého přijímání a úcty k Nejsvětější Svátosti Oltářní? Náš Betlém je svatostánek Božího domu, neboť odtud zavítá Pán do našeho nitra – a zde se mu můžeme klanět při každé adoraci, kterou zde před Nejsvětější Svátostí konáme.